

la se je zmerno-napeta planinska trata s sprehajališči, kavarnami in pristavami, zelo enako Ljubljanskemu „rožniku“; tudi ondi nahajalo se je mnogo odličnega sveta in občinstva.

Ko je prišel čas za odhod, predlagal je eden zmed gg. docentov, da bi jo vdarili zopet čez hrib prek Lichtensteinske razvaline do „Brunn am Gebirge“, in tam vsedili se na železnico; ali čas tega ni več dopuščal, ker se je bilo solnce že nagnilo k zapadu. Napotili smo se toraj koj naravnost proti Mödling-u. Cesta pelje skoz ozko skalnato sotesko, ki je v malem to, kar je vhod iz Bleda mimo navpičnega Babjega zoba in skoz „Stenge“ v Bohinj. Ob obeh straneh se namreč vzdiguje navpično pečevje; ob desnem podnožji skalnate stene, nekoliko zvišano nad dnom doline pelje umetno napravljeno drevoredna steza, po dnu doline šumlja bistri potok, unkraj katerega se vije dobro opravljena cesta. Ob vsej poti nastavljene so tudi hiše in male „vile“, ena mičnejša mimo druge, res vresničena prijetnost sama, ki vabi ljudi izmed mestnega hrupa in šuma le-sem v tiho zatišje.

Nikakor in nikdar ne bil pričakoval in izkal v bližini dunajski tako romantične doline, kakor je le-ta, o kateri bi človek skoraj mislil, da jo je mati narava prav na čarobni način postavila lesem v bližavo cesarske metropole, da bi zabave in okrepčanja željnim Dunajčanom stala na službo. Po pravici povem, da prehitro smo bili prehodili pečinsko sotesko. Konec taiste bili smo tudi že v Mödling-u, in šli naravnost proti kolodvoru, kjer nas je po nepozabljivo-prijetnem dnevu sprejel veselo—brlizzgajoči „lukamatičk“, in cefral nazaj proti Dunaju. (Dalje prih.)

Dopisi in novice.

Učitelj, terpin povsod; vzlasti pa po slovenskih deželah. — Govor gsp. Fr. Wajšelna pri učiteljskemu zboru v Kastvi dne 4. avgusta l. 1873.:

Lansko leto v prvič, letos pa v drugič zborujemo mi, duhovni in svetovni učitelji volovskega okraja, v tem tihem hribovskem mesticu v Kastvi. Zarad odličnega porazumljenja, ki nadvladal nas je v lanskem zboru, mi je očitno priznati, da je gotovo vsaki zmed nas željno pričakoval današnjega dne. Saj je le redek prigodek, da se učiteljski sobrati toliko množno kdaj v svoj polk skup snidejo. Ministerialna okrožnica 8. maja 1872, št. 40 naslanjaje se na nastop §§. 45 in 46 deržavnega zakonika šolskega od 14. maja 1869, nam po §. 2 veleva: V dotičnih okrajnih zborih se porazumevati o pedagogičnih in sploh vseh šolskih zadevah, naznanjati nezgode, ovirajoče šole in nauk, staviti predloge o njih zboljševanji, imenovati znatne pripomočke za napredek šolske mladine in učiteljev in v občenem izrazu pritoževati se o šolskih nezgodah na višja mesta.

Vše naš važni poklic učiteljski, nalaga nam narodnem učiteljem dolžnosti, da neogibno in vseskozi skerbimo za lastni in šolski vspešni napredek. Toda, kjer so pomankljivosti preočitne, kjer se za ljudsko omiko našega naroda po narodnih šolah premalo ali pak čisto nič ne stori, tam omika in djanska veda

le hira in peša. Okrožnica visocega c. k. ministerstva uka in bogočastja od dne 13. oktobra 1870., št. 9613 je nam razglasila tako zvani »Šolski in učni načert za občne narodne šole«, ki predpisuje v šolah realne in kmetijske vednosti kot učne predmete. Nikakor se ne da tajiti, da ta ministerialni ukaz je hvalevrednega priznanja, pa še le potem, ko bi ga vlada tudi djanski podpirala. Jaz menim in govorim le o slovensko-narodnih šolah, ko pravim, da nam slovenskim učiteljem je sicer delo odobreno, toda k takemu delu nam primanjkuje neogibno potrebnega orodja ali pa nimamo česa v roke vzeti.

(Dalje prih.)

Iz Černomlja. Učitelji černomeljskega okraja imeli smo 22. aprila t. l. v Semiču zbor. Začeli smo okoli 10. ure predpoldnem. Po kratkem nagovoru preč. g. okr. šolsk. nadzornika, se je prebral zapisnik lanskega zbora. Letos smo imeli ta-le vprašanja:

1. Kaj in kako ima učitelj storiti, da si v šoli toliko potrebni mir in red ohrani? in kako more zabraniti, da učenci prepogosti iz šole ne hodijo, brez da bi ne zdravju škodilo? 2. Kako bi se otroci odvadili ostudne kletve in surovega psovovanja (zmirjanja)? 3. Namesto tretje točke naj vsaki učitelj pismeno na preloženi dopis sl. c. k. dež. šolsk. sveta od 18/1. 1874, št. 88 odgovarja. Poprej, ko so se začela posamezna vprašanja obravnavati, sta se po nasvetu šolskega ravnatelja černomeljskega g. Jeršinovca volila g. g. Hočevar in Stanonik, prvi, da bo pisal »Schulztg.«, in drugi, da bo poročal Tebi, ljubi Tovariš, o današnjem zborovanju. Po obravnavi posameznih vprašanj, kar bom kasneje poročal, ko bo zapisnik gotov, smo volili g. Jeršinovca v dež. šol. zborovanje. Pogovarjali smo se o več potrebnih rečeh in potem so nas g. dekan prav dobro pogostili. Pri izvrstni kapljici smo bili prav dobre volje, in verstile so se napitnice med kterimi je posebno ona, ki jo je napil čast. g. župnik suhorski učiteljem, jako pomenljiva in ginljiva. Zahvalil se mu je prav lepo o imenu zbranih učiteljev, g. Borštnik in poslednjič izustil: Vse za vero, dom, cesarja! — Povem Ti še, ljubi Tovariš, da pri nas vlada prav lepa sloga in edinost med castito duhovšino in učitelji. Bog daj zmiraj tako! (Qualis rex, talis grex. Vred.)

Is seje c. k. deželnega šolskega sveta v Ljubljani. Perovodja prebere rešene opravilne vloge. Gsp. profesorja Heinricha nemška slovnica se predlaga sl. ministerstvu na predlog ravnateljstva ljubljanske gimnazije. — Gimn. ravnateljstvo se pooblašča, da sprašuje ponavljajé bivšega učenca iz matematike. — Za polletni tečaj se pokliče pomožni učitelj na ljubljansko gimnazijo, odkáže se mu postavno pomožnina, in plačajo se mu stroški za preselovanje. — Rešijo se vloge ravnateljstva gimnazije v Kočevji, realne gimnazije v Rudolfovem, realke in gimnazije v Ljubljani, kar se tiče nasvetovanega oproščenja za šolnino. — Rešijo se vloge gimnazije v Rudolfovem in v Ljubljani za prvo polovico sl. leta 1873/74. — Nadaljevalni tečaj za ljudske učitelje na Kranjskem za sl. leto 1873/74 na tukajšnjem c. k. učiteljišču bode od 24. avgusta do 19. septembra 1874; okrajni učiteljski sveti bodo imenovali vdeleževalce, ravnateljstvo učiteljišča bo predlagalo načert osnove letošnjega napredovalnega tečaja. — Učitelj v Kranji, gsp. Engelman, se stalno vmestuje. — Pri sl. ministerstvu za uk in bogočastje se prosi pooblaščenja, da se smejo prostori za l. 1874/75 v najem vzeti, ker bo treba žensko učiteljišče in ž njim zvezano vadnico razširiti. O sporočilu ravnateljstva višje realke v Ljubljani o sklepu prve polovice sl. leta se sklne naprositi sl. c. k. ministerstvo, da dovoli še eno učiteljsko službo, na račun vsako leto ponavljajočih se vstričnic, tudi se nasvetuje, da bi se v 1. letu nemški jezik namesto 3 učil po 4 ure. —

Neki učenec iz realke se izključuje iz tukajšne šole. — Sl. c. k. ministerstvo se naprosi, da vstanovi učiteljsko službo za učitelja telovaje na srednjih šolah, na obeh učiteljskih, in naj se oziroma v enako versto postavi z glavnimi učitelji. Rešijo se še nekatere denarne vloge.

Iz Ljubljane. 27. p. m. so zborovali ljubljanski učitelji, vsled razpisa c. k. dež. šolsk. sveta 23. junija 1872. št. 288. po §. 4., v to poklicani. Presedoval je c. k. okrajni nadzornik g. ravnatelj Hrovat. Navzočen je bil tudi deržavni poslanec in župan Ljubljanskega mesta g. Karol Dežman. G. predsednik je govoril o svojih opazkah pri nadzorovanji mestnih šol, razpravljaj posamezne nauke, upiraje se na uč. š. red dne 20. avgusta; v svojega namestovalca je odbral glav. učitelja gsp. pl. Gariboldija in v zapisnikarja se volita učitelja Močnik in Žumar. O 1. točki «sporočilo v nemških knjigah, ki se sedaj rabijo po mestnih šolah,» je govoril g. ravnatelj Belar in nasvetoval različne poprave pri 1. nemški slovnici. Razprave so se vdeleževali gg. Močnik, Gerkman, Schott, Linhart in Praprotnik, tudi g. župan, kot predsednik ljubljanskega okraj. šol. sveta je povdarjal svoje stališče in poslednjič se voli odsek 5 udov, ki ima nasvete staviti in poročevati okrajnemu zboru. V odsek se volijo gg. Hrovat, Linhart, Močnik, Praprotnik, Raktelj. O risanji je govoril g. Sima in o telovaji g. Vizjak. — V bukvarnični odsek se volijo gg. Belar, Kokalj, Praprotnik, Raktelj in Vizjak. V stalni odbor, ki pripravlja gradivo prihodnjemu okrajnemu zborovanju stopijo: gg. Gariboldi, Linhart, Praprotnik in Raktelj. — V deželno šolsko zborovanje se volita gg. Linhart in Raktelj v ožji volitvi. — Pri vsakem voljenji volilo se je po trikrat, in dvakrat je žreb odločil zvoljenca. — G. Raktelj stavi predlog: V prihodnjem šolskem letu naj učitelji prestopajo s svojimi učenci po razredih. — S popravkom g. Linharta, da se to brezpogojno ne da lahko izpeljati, sprejme se predlog z veliko večino. Zborovalo se je dopoldne od 9—12. in popoldne od 2—4 $\frac{1}{2}$. In tako se je versilo prvo zborovanja mestnih učiteljev po ukazu ministra za nauk in bogočastje dne 8. maja 1872.

V Vratislavi v Šleziji je bila začeni 26. p. m. XXI. skupšina nemških učiteljev. — Štajarski deželni odbor je dovolil 3 učiteljem po 100 gl. potnine k omenjenemu zboru, med temi je tudi g. Lapajne v Ljutomeru. — G. Robiču iz Ptuja je za potovanje dovolil okraj 50, in mesto Ptuj 25 gl.

Slovenski učitelj, glasilo na novo osnovanega učiteljskega društva za slovenski Štajar« bode stal za družabnike po 1 gl. 50 kr. za nedružabnike po 2 gl. do konca leta. List bode izhajal v Mariboru 5. in 20. vsakega mesca na eni celi poli. V začasni odbor omenjenemu društvu so voljeni g. Lapajne, predsednik, g. Kovacič, podpredsednik, g. Blaž Pernišek, blagajnik, in g. Janko Žerovnik, tajnik. Sedež društva je začasno v Ljutomeru.

Razpis učiteljskih služeb:

Na Štajarskem. V dvorazredni ljudski šoli v Čadranu, šolskega okraja konjiškega na Štajarskem, podučiteljska služba z letno plačo 400 gl. in prostim stanovanjem, ako se stalno podeli, ako pa začasno, je na mesec 30 gl. plače in prosto stanovanje. Prošnje do 20. junija pri krajnem šolskem svetu v Čadranu (P. Gonobitz).

Na Kranjskem. V Trebnjem, okraja Rudolfovega, se razpisuje po smerti učitelja izpraznjena služba v stalno podelitev. Prošnje do 15. rožnika pri okrajnem šolskem svetu v Rudolfovem.

Popravek: »Normal-Lehrpläne«, katere je izdal c. k. deželni šolski svet v Gradcu, veljajo brez poštnine 1 gl. 30 kr., s poštnino 1 gl. 50 kr. — Poslednje naše sporočilo je bilo napačno.